

VELIKONOCE

Už se nám to blíží. Velikonoční radovánky, pletení pomlázek, malování vajíček a jídlo. Velikonoce jsou i obdobím, kdy se děti a rodiče spojují, aby vytvářeli různé výrobky (například kraslice a pomlázky) anebo společně upekli tradiční pečivo. Víte ale, kdy vlastně začíná takzvaný Svatý týden, proč Velikonoce každý rok připadají na jiné datum, jaké byly a jsou tradice a co je typickým velikonočním jídlem?

Zdroj fotografie: Pixabay.com

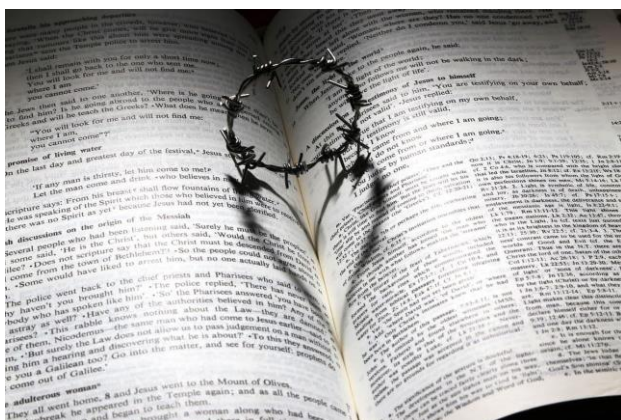
Datum Velikonoc se určuje poměrně jednoduše: Velikonoční neděle je první nedělí po jarním úplňku. K Velikonocům se váže i zvyk držení půstu, jehož délka záleží na jednotlivých náboženstvích. U nás se tato tradice váže k **Popeleční středě** a trvá 40 dní.

Svatý týden začíná **Květnou nedělí**, je významný především pro křesťany, protože v tomto období si připomínají poslední týden Ježíšova života.

Pro méně nábožensky založené rodiny je zajímavější až druhá polovina týdne. Květná neděle je dnem, kdy Ježíš Kristus přijel do Jeruzaléma.

Modré pondělí je spojeno se začátkem jarních prázdnin, nejedná se tedy o žádnou významnou spojitost s náboženstvím.

Šedivé úterý byl vždy Dnem úklidu. Hospodyně uklízely a vymetaly pavučiny.

Zdroj fotografie: Pixabay.com

Škaredá (sazometná) středa se vyznačovala přípravou „ošklivého“ jídla, jehož vzhled se záměrně upravoval tak, aby pokrm vypadal na pohled bidně. Například z bramboráků tak vznikly trhance. Lidé by se taktéž neměli mračit, jinak se budou mračit každou středu po zbytek roku. V tento den se Jidáš mračil na Ježíše.

Zelený čtvrtek je dnem, kdy podle pověsti zvony odlétají do Říma, kde jim papež požehná a zvony letí zpět. Zvony se údajně bojí řehtaček, které by se měly začít používat právě ve čtvrtek. V tento den se udála Poslední večere Krista. Co se jídla týče, patřil čtvrtek již podle názvu jarní zeleni a luštěninám. Kopřivy, zelí, petrželka, to všechno byly ingredience pro chutnou polévku.

V tento den se také pekly placky, preclíky a klasické jidáše, které svým tvarem nesymbolizují jenom smyčku na připomínku toho, že se oběsil zrádce Jidáš, ale také plodnost a hojnost, a kdo je v tento den sní, se bude těšit pevnému zdraví. Pokud chcete zkusit něco modernějšího, na tento den se hodí třeba špenátovo-krutí roláda.

Zdroj fotografie: Pixabay.com

O **Velkém pátku** se drží půst na památku Ježíše Krista, který byl právě v tento den umučen a ukřižován. Konzumovat se mohou jen ryby. Ty se dělaly na různé způsoby a kdo neměl na rybu dostatek peněz, udělal si alespoň pečivo ve formičce ve tvaru ryby. Jinak se v tento den vařily polévky ze zelí a brambor, ovocné knedlíky a jídla z luštěnin (čočka, hrách, jáhly...).

Symbolem Velkého pátku byla voda, lidé se jí omývali kvůli zdraví, a taktéž se umývala hospodářská zvířata. Pro hledače pokladů je tento den velice významný, podle pověstí se na Velký pátek zem otevřela a odkryla své poklady.

Zdroj fotografie: Pixabay.com

Bílá sobota byla dnem pečení a radovánek u trouby i plotny. Pekly se mazance plněné tvarohem, sladké věnce a bochánky. Jako hlavní chod nesměla chybět nádivka, která je velmi oblíbená dodnes. V tento den se také rozsáhle uklízelo. Chlapci pletli pomlázky z vrbových proutků a zdobila se vajička.

Zdroj fotografie: Pixabay.com

Boží hod Velikonoční je vždy v neděli a spadají sem tradiční buchty nebo typický beránek (dříve normálně z masa, ale chudší část obyvatel si nemohla skutečného dovolit). V tento den se uvařil masový vývar a následovalo maso (většinou již zmíněné jehněčí – beránek, taktéž telecí nebo kůzlečí). Jedly se i klobásky a další masné výrobky. Scházelo se nejbližší příbuzenstvo. V tento den Ježíš vstal z mrtvých.

Zdroj fotografie: Pixabay.com

Velikonoční pondělí aneb Vajíčka sem, vajíčka tam. Nejenom chutná strava, ale i symbol nového života nesměl chybět na žádném stole. Vajíčka můžeme připravovat naměkko, natvrdo, udělat z nich omeletu anebo je využít na pomazánky. Tomuto dni se také říkalo **Červené pondělí**. Jak známo, v tento den chlapi už od pradávna chodí s pomlázkami a proutěným košíkem a šlehají děvčata, aby neuschla. Recitují velikonoční básně a písně a za to dostávají koledu, ať už sladkou (pro děti ve formě vajíček, sladkostí a kraslic) anebo trochu silnější, tzv. dospělou, ve formě skleničky alkoholu.

Obsah dostupný na: <https://kulturio.cz/velikonoce-tradice-zvyky/>

Křesťanské Velikonoce: <https://deti.vira.cz/kalendar/velikonoce>

PRACOVNÍ LIST: VELIKONOČNÍ TÝDEN

www.ucimedeti.blogspot.cz

Přečti si text o každém z velikonočních dnů zvlášť a přiřaď čarou obrázky podle tradic.

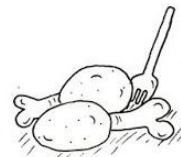
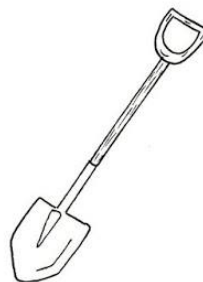
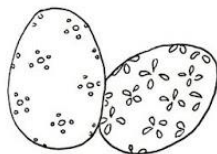
ŠKAREDÁ STŘEDA:

V tento den hospodyňky uklízely celý dům a vymetaly komíny, aby z domu vyhnaly zlé duchy.

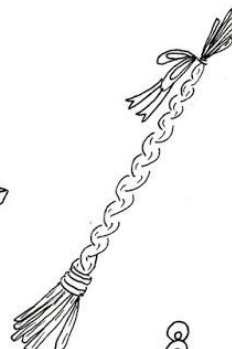
ZELENÝ ČTVRTEK

V tento den často lidé jedli zelená jídla a také Jidáše. Sladké pečivo, které připomínalo zradu Jidáše. V kostelech naposledy zvoní zvony a poté odlétají do Říma.

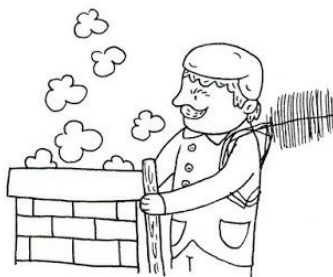
VELKÝ PÁTEK

V tento den byl podle tradice ukřižován Ježíš Kristus. Bylo zakázáno jíst maso a podle pověr země vydávala své poklady. Proto se nesmělo hýbat se zemí.

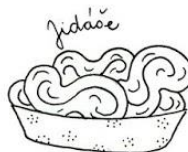
BÍLÁ SOBOTA

V tento den dle tradic vstal Ježíš Kristus z mrtvých. Světily se ohně a také svíčky.

BOŽÍ HOD VELIKONOČNÍ

V tento slavnostní den světil kněz v kostele mazance, beránky a víno. Ty pak hospodář odnášel na pole, kde jimi obdaroval půdu, aby mu dala dobrou úrodu.

VELIKONOČNÍ PONDĚLÍ

V tento den kluci šupou děvčata pomlázkou z proutí, to aby byly celý rok zdravé. Děvčata za to chlapcům dávají zdobená vajíčka.

SYMBOLY VELIKONOC

POMLÁZKA:

Koleda pro kluky:

Upletl jsem pomlázku,
je hezčí než z obrázku.
Všechny holky, které znám,
navštívím a vymrskám.
Než mi dají vajíčko,
vyplatím je maličko.

Koleda pro holky:

Kropenatá slepička,
snesla bílá vajíčka.
Obarvím je, vymaluji,
všechny chlapce podaruji.
Pentličky si nastříhám,
na pomlázku jim je dám.

Víme, že každý tatínek si s pomlázkou poradí, ale kdyby náhodou ne :o)

(návod na pletení pomlázky)

<https://www.youtube.com/watch?v=E2oMLzD19KU>

VAJÍČKO:

VAJÍČKO

Vajíčko je nejstarší symbol plodnosti, úrody, nového, stále se opakujícího života a vzkříšení. Bylo nalezeno už v hrobech z doby kamenné, v Egyptě jsou o něm zmínky na hieroglyfech v pyramidách. Skořápky obarvených vajec byly objeveny také u nás na slovanském pohřebišti u Velkých Hostěrádek na jižní Moravě, pocházejícím z 11. století našeho letopočtu.

Vajíčko je o Velikonocích odměnou koledníkům, darem a předmětem zdobení. Zvláštní postavení má vejce červené, které je patrně prvním z typu kraslic. Červená barva byla nejoblíbenější. Slované mají pro tuto barvu výraz „krasnaja“, odtud zřejmě vznikl název „kraslice“. Některé prameny však uvádějí, že název vznikl od slova „krásniti“ či „krásliti“.

Vejci se již v dávných dobách přisuzovaly magické vlastnosti.

Plodivá síla vajíčka měla být umocňována ornamenty a barvením, zejména barvami života – zelenou (zeleň přírody), červenou (proudící krev a láska), žlutou (barevnost slunce), hnědou a černou (temná země). V době křesťanství se vajíčka začala malovat také barvou fialovou.

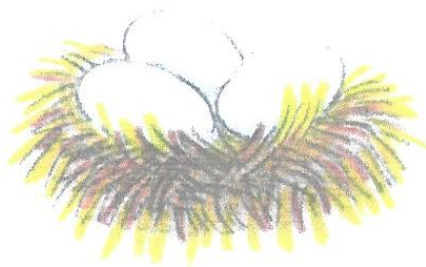
Ta vejce, která byla určena jako dar za pomlázku, se nevařila, protože by tím prý ztratila kouzelnou moc. Vařila se pouze ta, která měla být snědená.

Vajíčka se dávala koledníkům, ale také se používala při rituálech prováděných s dobytkem a při zahajování polních prací, kdy vložena do jarního osení měla zajistit zdárný růst plodin a příchod léta, dále pak zdraví a plodnost dobytka.

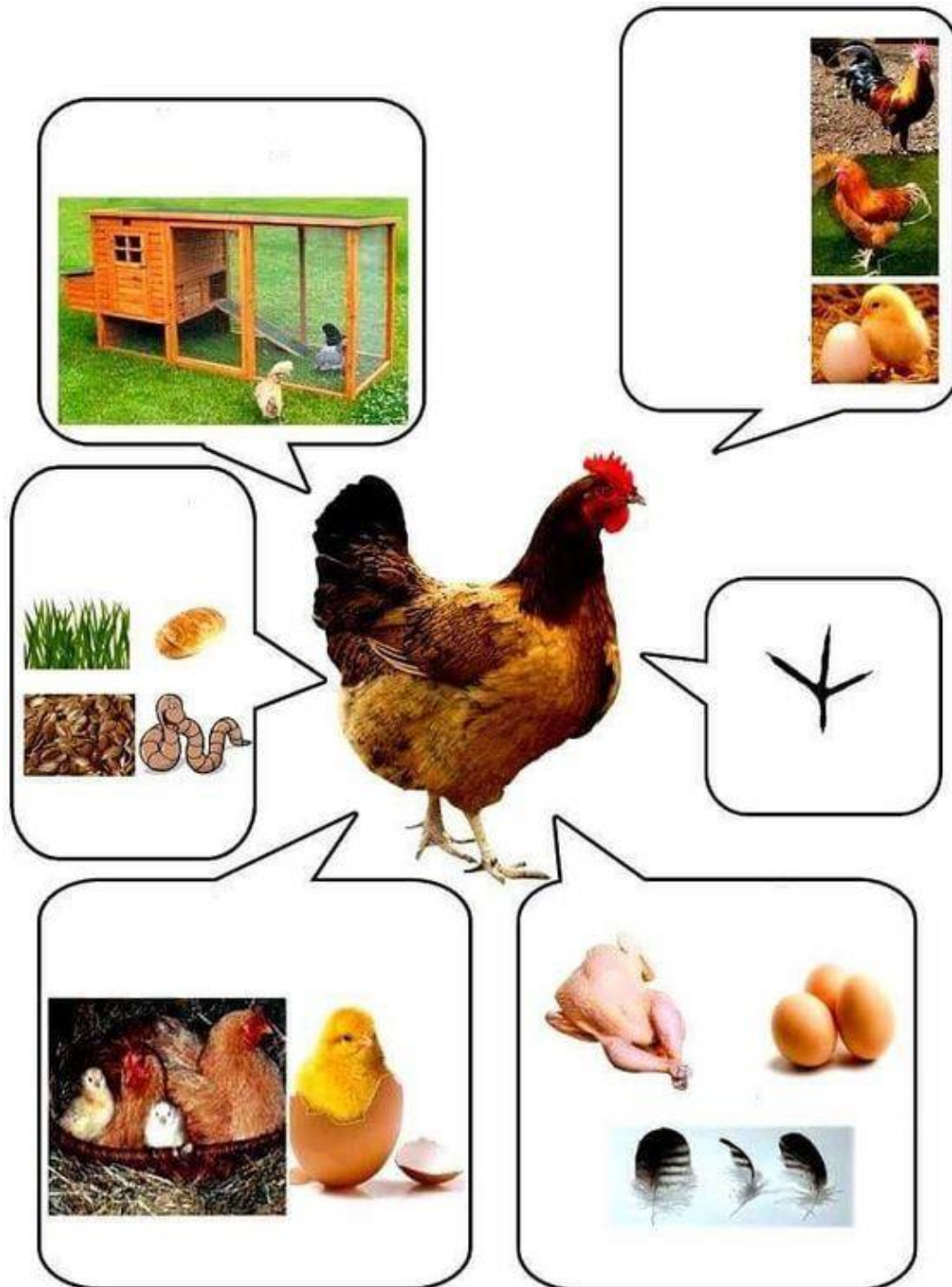
Magické úkony s vejci:

- * při prvním vyhánění dobytka na pastvu obtáčel pastýř kolem stáda vařené vejce, aby stádo drželo pohromadě a dobytek se nezatoulal
- * vejce se koulelo po hřbetě krávy, aby byla silná
- * vajíčko se kladlo do brázdy v poli, aby dalo bohatou úrodu
- * také se dávalo do hrobu mrtvým jako obětní dar
- * kraslice byly tzv. „poslící lásky“, které dívky darovaly svým milým
- * Na Třebíčsku dostával chlapec za vyšlehání děvčete spletenými vrbovými proutky tzv. „malovnu“. Byl to bílý, často vyšíváný šátek s kopou vařených vajíček, z nichž jedno, „malovna“, vyjadřovalo zdobením vztah děvčete k chlapci. Toto vajíčko bývalo vždy červené s vyrytým milostným veršováním ve spojených rozmarýnových věnečcích. Objevil-li se na vajíčku věneček zubatý nebo koš, značilo to, že chlapec je děvčeti nejspíše rodiči nucen.

Trik, jak rozlišit vařené a syrové vejce: roztočit je prsty na stole. Surové vejce se bude líně kolébat, vařené se však bude rychle a dlouho točit.

- a zase ta známá otázka: „Co bylo první? Vejce nebo slepice?“
- vyprávěj, popisuj: „Co vidíš na obrázku?“ /kde bydlí, čím se živí, jak se říká.../

- nesmí chybět říkanka a písnička

Chlubivé vejce

Chlubilo se vejce jedno,
že prý všechnu moudrost snědlo.

Chlubilo se ještě chvíli,
pak ho v hrnci uvařili.

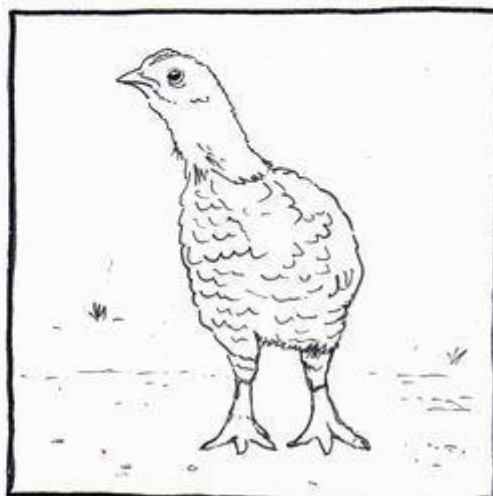
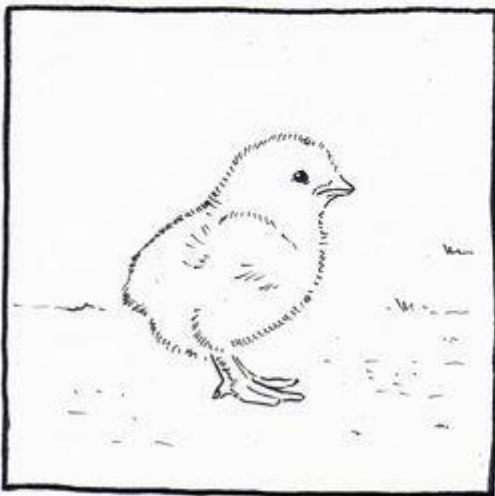
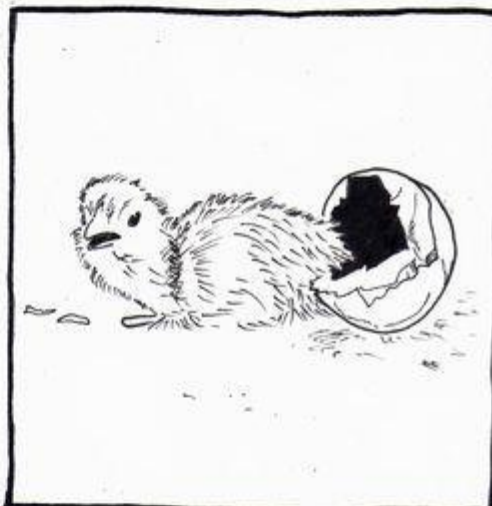
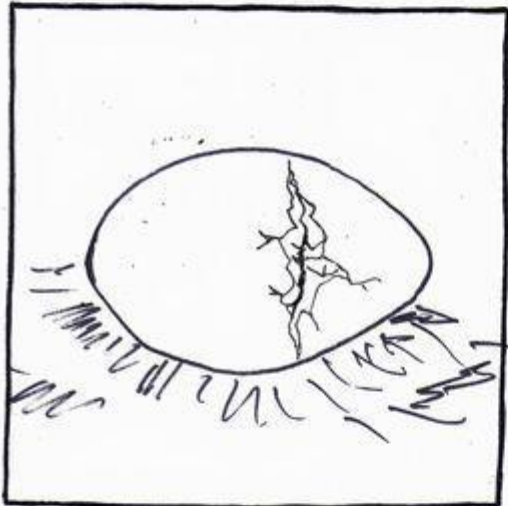
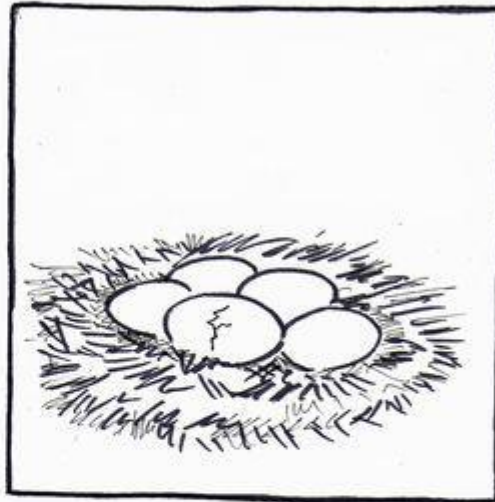
Písnička o slepici :o)

„Víš se o slepici..“

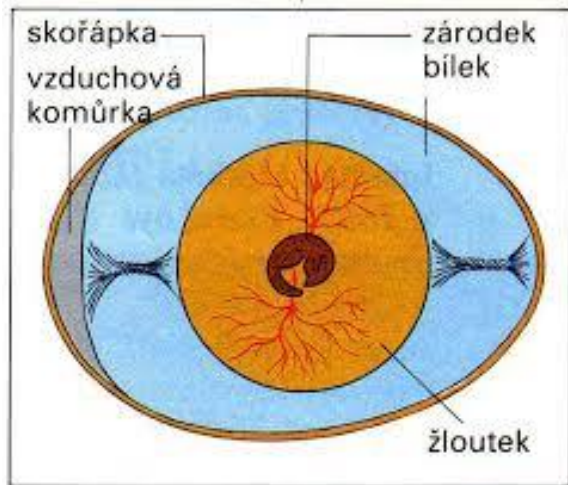
<https://www.youtube.com/watch?v=R2vsSxvD1NY>

- obrázky vytiskněte a rozstříhejte
- sestavte jak jdou správně za sebou /posloupnost děje/
- očísľujte od 1 do 6

- až budete mamince pomáhat péct, nebo vařit, prohlédněte si, jak vypadá vajíčko uvnitř.

- vyzkoušejte jednoduchý pokus „Vejde v octu“ a pozorujte, co se s vajíčkem stane

- uzavíratelná sklenice

- ocet

- vejce

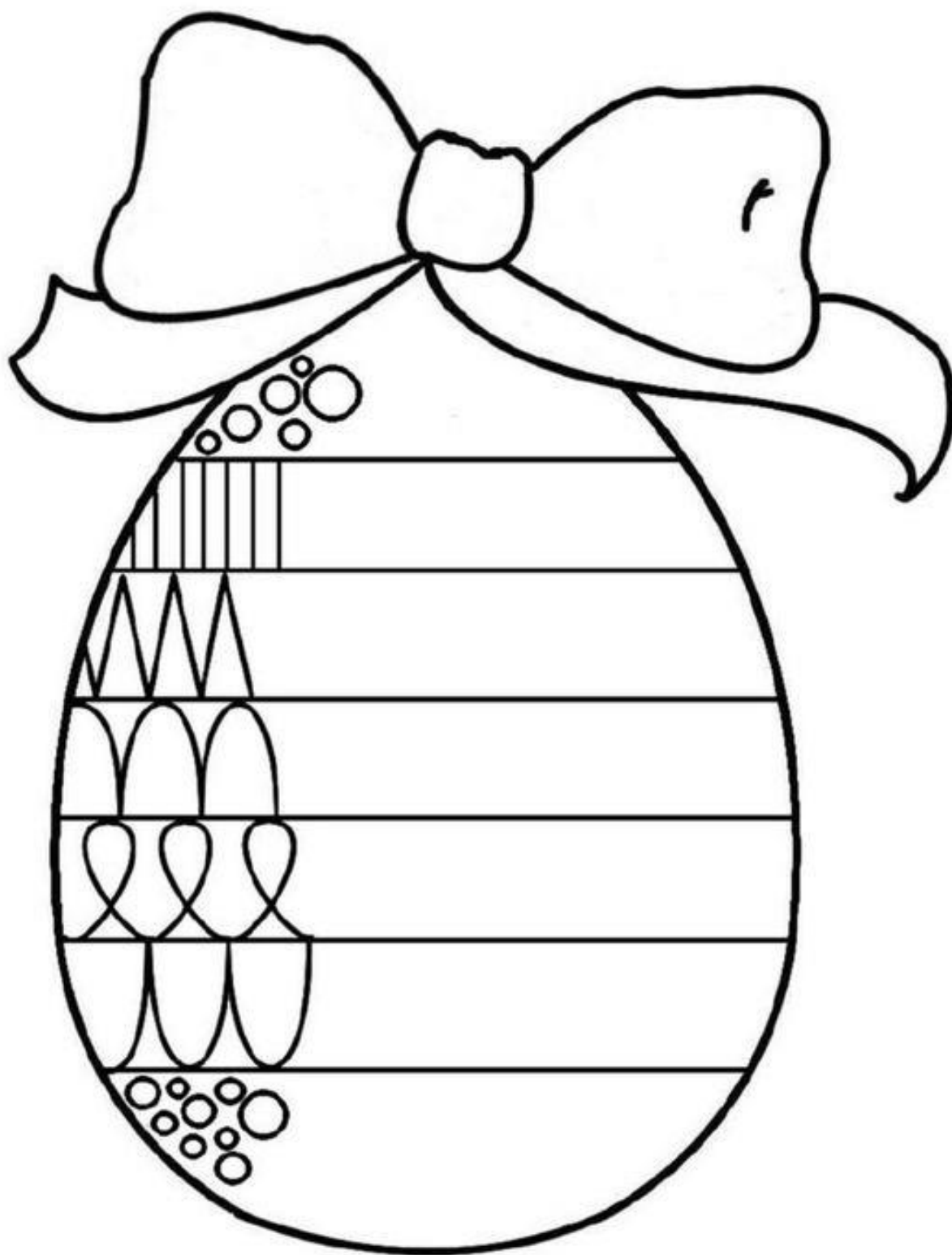
...a čas, asi týden :o)

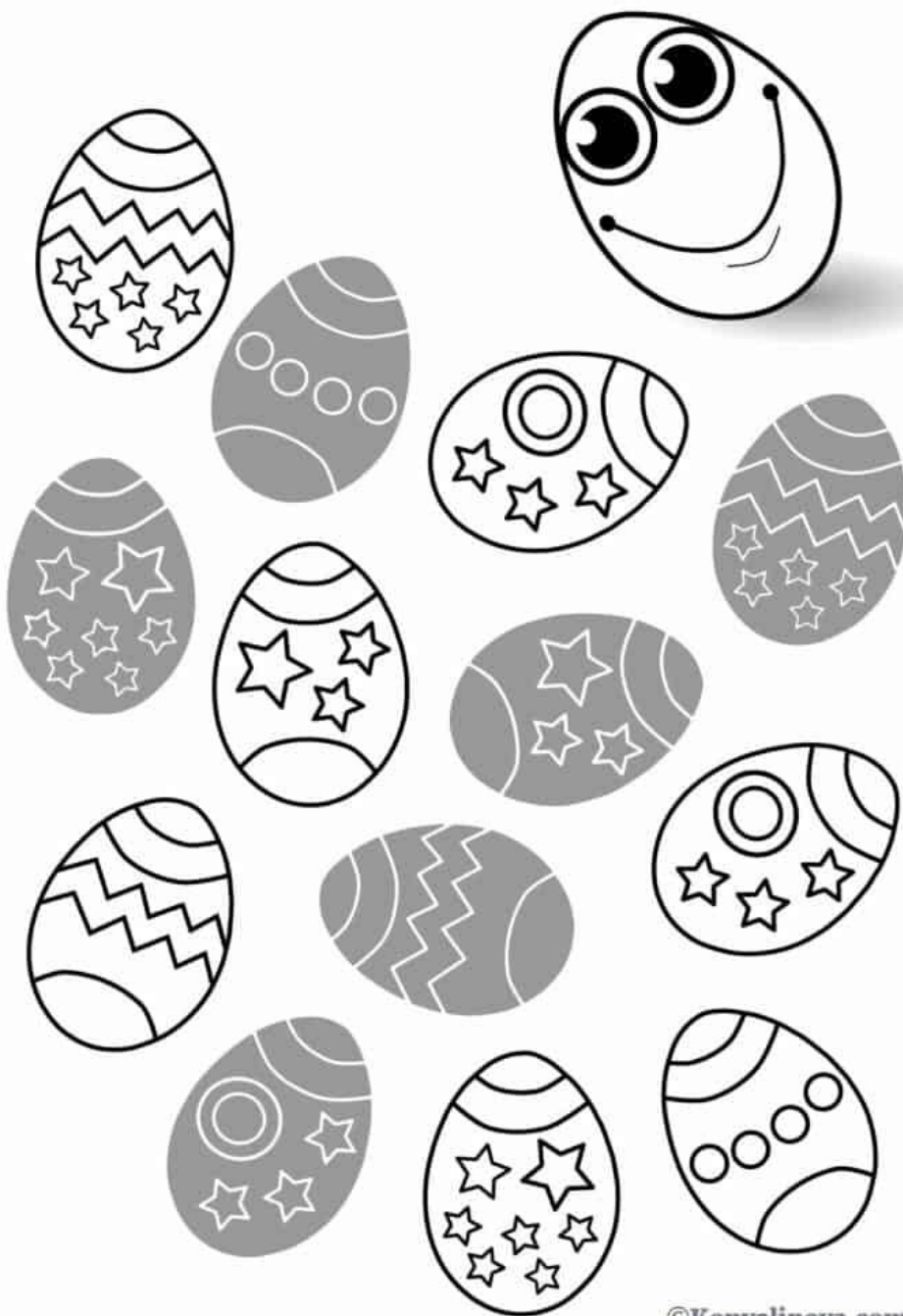
- vyzkoušejte netradičně tradiční zdobení vajíček

- dozdob vajíčko předkreslenými tvary

- Tentokrát mají děti za úkol najít dvojice. K bílé kraslici přiřadit stejnou, ale v šedé barvě.
- Děti mohou shodné kraslice zakroužkovat stejnou barvou.
- Dále pak mohou třeba zkusit spočítat, na kolika kraslicích jsou hvězdy a na kolika kruhy apod.
- Nakonec si mohou barevně nazdobit bílé vajíčko.

- zkus spočítat

	+		
	+		
	+		
	+		
	+		

- vyrobte si slepičku z papíru
- zkus pracovat samostatně, podle návodu: <http://krokotak.com/2018/03/paper-hens-3/>
- pokud nemáš barevné papíry, použij pastelky

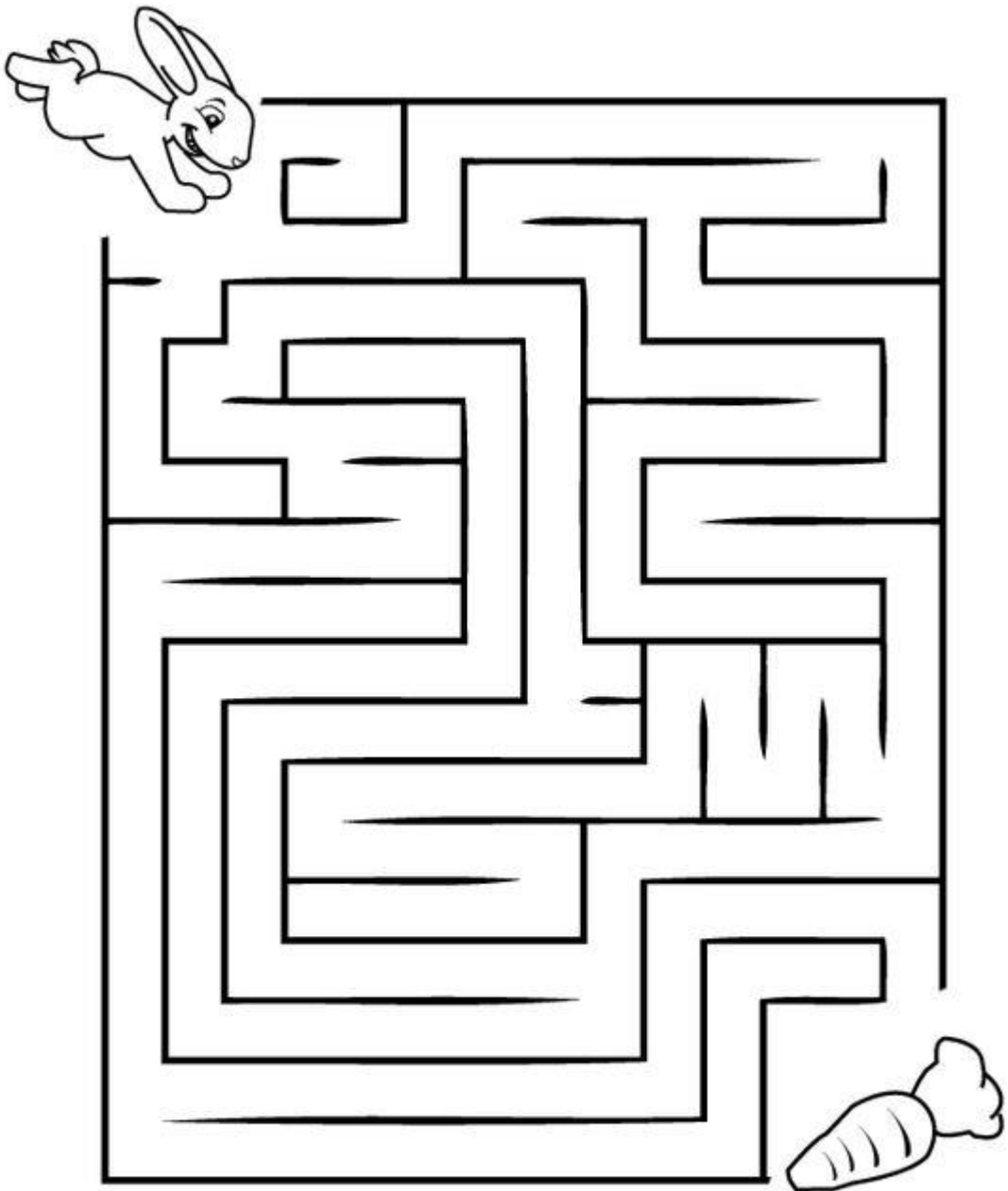

- přečtěte si společně pohádku
http://www.sylvafrancova.com/Animacek_pohadky.php?jzk=0

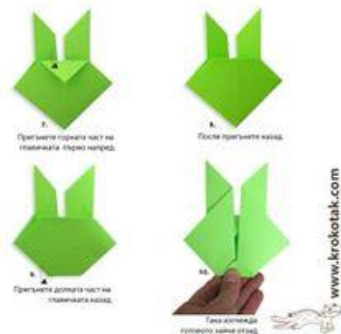
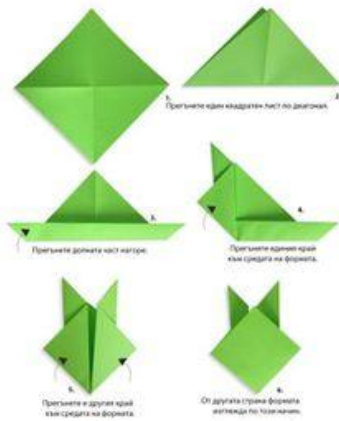

ZAJÍČEK

- pomoz najít zajíčkovi cestu k mrkvičce

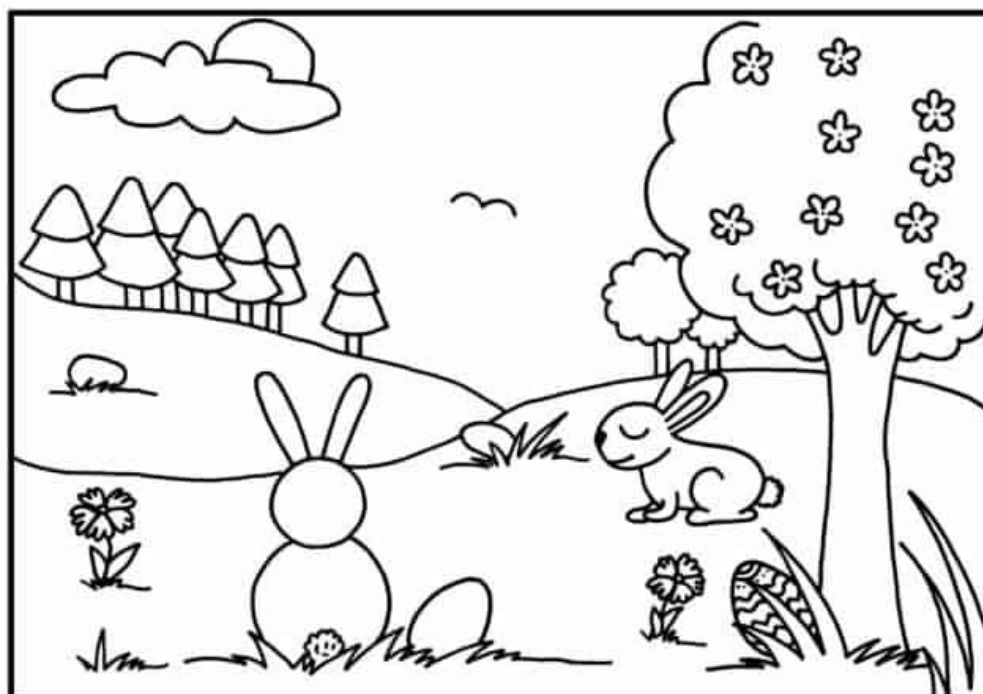
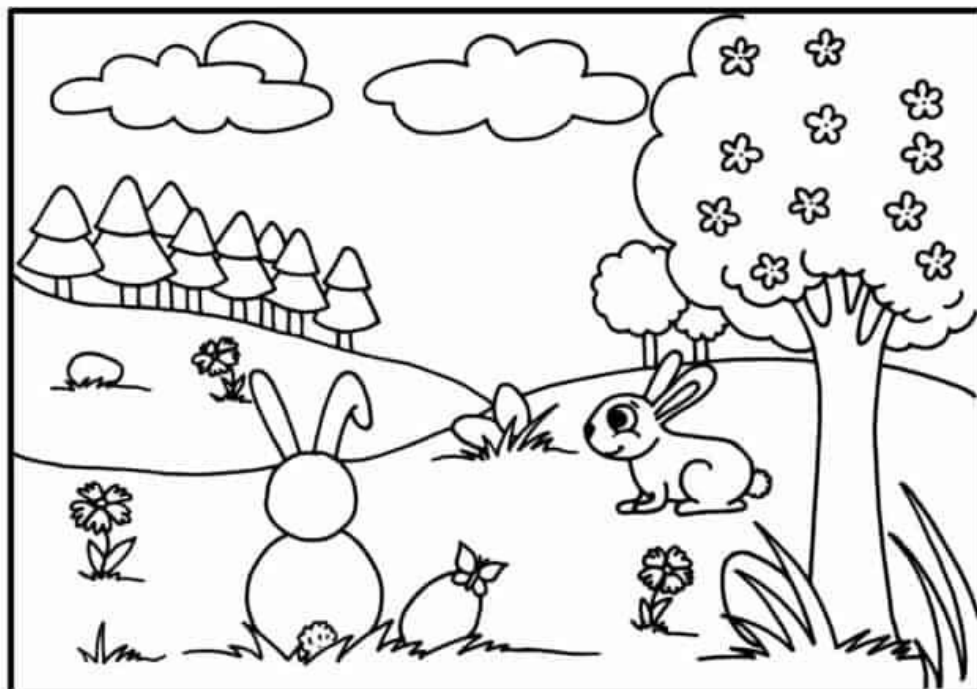

- poskládej si zajíčka z papíru : <http://krokotak.com/2013/02/origami-easter-bunny/>

www.krokotak.com

Najdi 10 rozdílů

A co ještě vyzkoušet ?

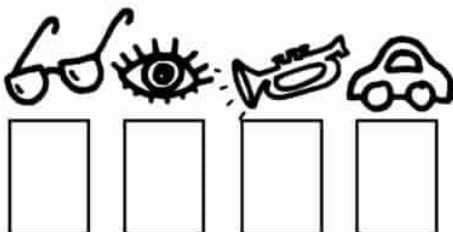
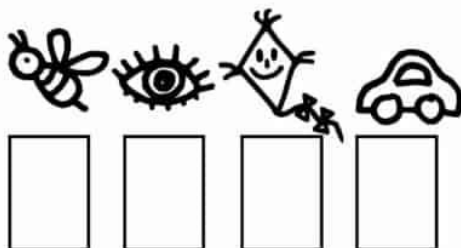
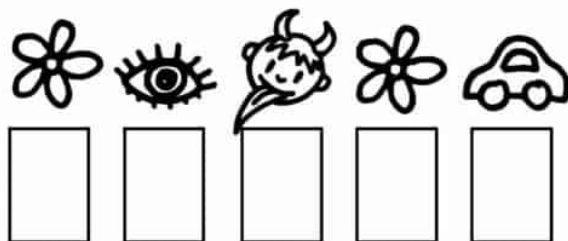
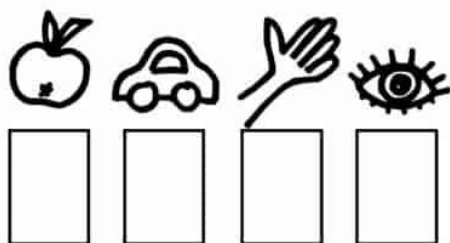
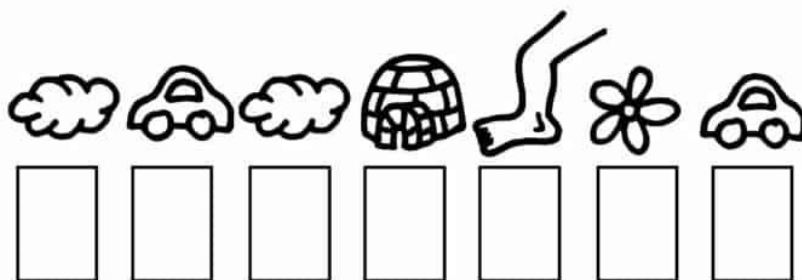
- JÍT NA HŘIŠTĚ
- VYJET NA KOLOBĚŽCE
- VYJET NA KOLE
- UPLÉST SI VĚNEČEK
- POSLAT VELIKONOČNÍ POHLED
- ZKUSIT GEOCHACHING
- JÍT NA DLOUHOU PROCHÁZKU
- POMALOVAT KAMINKY
- ZASADIT SI SEMÍNKO
- VIDĚT VÝCHOD/ZÁPAD SLUNCE
- NAZDOBIT KRASLICE
- MALOVAT KŘIDAMI NA CHODNÍK
- UPLÉST POMLÁZKU
- ZAHRÁT SI HLEDACÍ HRU
- VYROBIT SI HERBÁŘ
- FOUKAT BUBLINY
- NATRHAT VĚTVIČKY DO VÁZY
- UPÉCT BERÁNKA/MAZANEC
- I.MÁJE SI DÁT PUSU POD TŘEŠNI
- CVRKNAT KULIČKY
- VYNĚST MORANU

KUNČICKÁ.CZ

Pracovní list pro šikovné předškoláky 😊

- Děti v pracovním listu hledají slova.
- Slovo najdou tak, že nad rámečkem je obrázek např. auto. Do rámečku zapíše první hlásku toho daného slova. V tomto případě písmeno „A“. Dohromady pak písmena v řádku dají slovo.

Ať se hledání slov daří 😊

ANGLIČTINA – ANIMALS

- poznáváme zvuky zvířat
<http://www.english-time.eu/english-now/interaktivni-pracovni-listy/plants-and-animals-ipl/142-animal-noises-zvireci-zvuky/>

- nová slovní zásoba /zvířata na farmě/
<http://www.english-time.eu/pro-deti/videoklip/22-old-macdonalds-farm/>

- učíme se novou písničku
<https://www.youtube.com/watch?v=dpnUYVezBVw>

- spousta her a zábavy na:

<https://edu.ceskatelevize.cz/stupen-vzdelani/predskolni>

<https://decko.ceskatelevize.cz/>

- oblíbená pohádka „Chaloupka na vršku“:

„Jak se Andulka bála Smrtky“

<https://www.youtube.com/watch?v=oSPR1oi8SAE>

„Jak se pomlázky ztratily“

<https://www.youtube.com/watch?v=nW7iVeLfuYc>